

Replik i Offentliga Affärer, 10 oktober 2012

Nolltolerans mot mutor – vägen framåt

För att göra kampen mot mutor effektiv bör näringsliv och myndigheter samarbeta. I en debattartikel krävde vi nolltolerans mot mutor. Helena Rosén Andersson på advokatfirman Lindahl anser att beskrivningen av vårt arbete var för vag. Vi vill därför berätta mer om det arbete som pågår.

I en artikel i Offentliga Affärer kommenterar Helena Rosén Andersson på advokatfirman Lindahl vår debattartikel i Dagens industri, publicerad i maj i år. Hon instämmer i vår åsikt att ett samhälle byggt på korruption hotar demokratins grundvalar. Samtidigt anser hon att vi är alltför vaga i hur vi kan ta ett tydligare ansvar i kampen mot korruption. Vi välkomnar Helena Rosén Anderssons inlägg och en fortsatt dialog om hur vi gemensamt kan bekämpa korruption, karteller, skattefusk och fusk med upphandlingsreglerna.

Samarbetet mellan Konkurrensverket, Skatteverket och Riksenheten mot korruption innebär bland annat att våra myndigheter utbyter information för att ta reda på om exempelvis en kartell som Konkurrensverket utreder innehåller inslag av korruption eller svartjobb, och därför är något som Riksenheten mot korruption eller Skatteverket bör ta del av. Det är inte ovanligt att ett företag som är involverat i korruption också fuskar på andra sätt. I och med den kunskap vi får genom myndighetssamarbetet kan vi förmedla en mer övergripande problembild än den egna myndighetens avgränsade rättsområde när vi föreläser och utbildar företag och myndigheter. Vi är övertygade om att vi på detta sätt kan förbättra samhällets möjligheter att upptäcka och lagföra fuskare.

Vi konstaterar i vår artikel att offentliga aktörer bör ta ett gemensamt ansvar med de privata företagen i det förebyggande arbetet mot fusk och mutor. Helena Rosén Andersson menar att detta är etiskt tveksamt och att om den offentliga sektorn börjar samarbeta med vissa privata företag i jakten på andra företag ligger det nära till hands att betrakta det samarbetet som korrupt. Det förekommer inget

Adress 103 85 Stockholm
Besöksadress Torsgatan 11
Telefon 08-700 16 00
Fax 08-24 55 43
konkurrensverket@kkv.se

samarbete för att jaga företag, utan den gemensamma kampen handlar om att påverka attityder och beteenden genom ökad information och bättre kunskap om problemen. Ett sådant samarbete kan i sig aldrig betraktas som korrupt. Vi är beredda att samverka med alla som vill förebygga och motverka korruption och som vill verka för en sundare konkurrens och ett sundare samhälle.

Stöd till upphandlare

Det är svårt för upphandlare att göra rätt. Helena Rosén Andersson efterfrågar vägledande riktlinjer. Vi instämmer helt i att upphandlare är hårt pressade och därför behöver tydligare vägledning om när de exempelvis kan utesluta en leverantör. Konkurrensverket har därför startat ett projekt som ska analysera problembilden och bidra med stöd rörande vilket handlingsutrymme upphandlarna har att utesluta leverantörer.

Sanktioner underlättar det förebyggande arbetet

Effektiva sanktioner och möjlighet att lagföra aktörer som inte håller sig till reglerna har en avskräckande effekt på fuskarna. På så sätt är lagföringen oerhört viktig i det förebyggande arbetet. Helena Rosén Andersson menar att de flesta sanktionerna i detta sammanhang riktar sig mot upphandlande myndigheter, inte mot leverantörer. Detta stämmer inte. Böter, konkurrensskadeavgift och näringsförbud är sanktioner som alla riktar sig mot företag eller individer. Dessutom kan kontrakt till följd av en otillåten direktupphandling komma att ogiltigförklaras, vilket också drabbar leverantören.

Helena Rosén Andersson frågar också om vi önskar att upphandlande myndigheter ska bedriva förundersökning om brott eller agera utanför sin behörighet. Naturligtvis önskar vi inte det. Det är att hitta fuskarna vi behöver hjälp med, utredningarna bedriver vi själva. Upphandlare är redan i dag duktiga på att lyfta luren och tipsa myndigheter. Exempelvis startas många kartellutredningar med ett tips från upphandlare.

Korruption, mutor, skattefusk, karteller och fusk med upphandlingsreglerna är negativt för seriösa företagens konkurrenskraft och samhället i stort. Om näringsliv och myndigheter kan samarbeta i att motverka fusket blir kampen mot fuskarna mer effektiv.

Dan Sjöblom, generaldirektör Konkurrensverket

Gunnar Stetler, överåklagare och chef för Riksenheten mot korruption

Ingemar Hansson, generaldirektör Skatteverket